

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยสำรวจเชิงพรรณนา แบบการศึกษาระยะสั้น (Cross-sectional study) เก็บข้อมูลครั้งเดียว เพื่อศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรดิตถ์ ในการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่มด้วยกันคือ

1.1.1 กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย กลุ่มนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มละ 63 คน รวม 189 คน

1.1.2 กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย กลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1,020 คน

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกกลุ่มประชากรดังกล่าวเป็นเพราะว่าผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในแง่ของการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจัดว่าเป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กร เป็นผู้กำหนดทิศทาง เป้าหมายนโยบาย และการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ที่มีบทบาทสูงอีกกลุ่มหนึ่งต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนพัฒนาตำบล ให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและ

แผนพัฒนาตำบล ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในส่วนของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จัดว่าเป็นหัวหน้าของพนักงานส่วนตำบลซึ่งจะมีหน้าที่หลักคือ การนำนโยบาย หรือกิจกรรม โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การปฏิบัติจริง และมีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปได้ด้วยความสะดวกเรียบร้อย ดังนั้นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นผู้บริหารอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทมากต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 ตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างดังนี้

1.2.1 เก็บจากสมาชิกของประชากรทั้งหมด ได้แก่

1) นายกององค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 63 คน
2) ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 63 คน
3) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 63 คน

1.2.2 เก็บจากการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 280 คน โดยมีวิธีการดังนี้

1) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (อ้างถึงในศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545: 121) ดังนี้

$$n = \frac{1}{\left[\frac{4e^2}{Z^2} \right] + \left[\frac{1}{N} \right]}$$

โดยที่

n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมา

$Z_{\alpha/2}$ = ค่าที่ได้จากการเปิดตารางสถิติ Z โดยอาศัยค่า

พื้นที่ $\alpha/2$ ซึ่งได้จากค่าระดับความเชื่อมั่น $(1 - \alpha)$ ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมา

แทนค่าในสูตร N = 1,020

e = 0.05

ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % $Z_{0.025} = 1.96$

$$n = \frac{1}{\left[4(0.05)^2/1.96^2 \right] + \left[1/1,020 \right]}$$

$n = 279.05$ คน แต่เพื่อความสะดวกผู้วิจัยจึงใช้ขนาดตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ 280 คน

2) คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดอุดรดิตถ์ ตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง รายละเอียดดังภาคผนวก ข

3) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Simple random sampling จากบัญชีรายชื่อสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ของจังหวัดอุดรดิตถ์ตามจำนวนที่คำนวณได้จากข้อ 2)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัยได้ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจด้านสุขภาพสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการสร้างเครื่องมือ

2.1.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดนั้น

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.2.1 การหาความตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยการทดลองใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าเครื่องมือมี

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.9724 หลังจากนั้นนำมาขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง แล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2.3 ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด คือ

2.3.1 แบบสอบถามสำหรับนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.2 แบบสอบถามสำหรับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คำถามเป็นแบบ checklist และกรอกข้อมูล แบ่งเป็น

1) ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อาชีพหลัก (ข้อมูลส่วนนี้มีเฉพาะในแบบสอบถามชุดที่ใช้ถามนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น) และความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในเรื่องการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล

2) ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล (ข้อมูลส่วนนี้มีเฉพาะในแบบสอบถามชุดที่ใช้ถามปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเท่านั้น)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ คำถามเป็นแบบ Rating Scale มี 5 ระดับด้วยกันคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ เป็นคำถามปลายเปิด ส่วนนี้มีไว้เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลในเชิงลึก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ขอนหนังสือรับรองจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อใช้ติดต่อกับกลุ่มที่ศึกษา
- 3.2 ส่งแบบสอบถามและรายละเอียดไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มศึกษาทางไปรษณีย์ และขอความร่วมมือส่งคืนแบบสอบถามตามกำหนด
- 3.3 กำหนดความเพียงพอของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยใช้อัตราความเพียงพอของแบบสอบถามที่ร้อยละ 75 ขึ้นไป (บุญธรรม จิตต่อนันต์ 2540 :92 อ้างถึงในสิน พันธุ์พินิจ 2547: 217)
- 3.4 ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา เทียบกับจำนวนที่ต้องการ ถ้าขาดหายไปมากจะติดตามทางโทรศัพท์ก่อน 1 ครั้ง ถ้ายังไม่ได้จะจัดส่งแบบสอบถามไปใหม่ พร้อมโทรศัพท์ติดตามอีกครั้ง และถ้ายังไม่ได้รับกลับคืนมาอีกจะยุติการติดตามแบบสอบถามแต่เพียงเท่านี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล
- 4.2 บันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ และตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดย
- 4.3.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล และอาชีพหลัก
- 4.3.2 ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าคะแนนความพร้อมแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลในการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) ให้คะแนนค่าความพร้อม ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
มากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
มาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

- 2) นำค่าคะแนนความพร้อมของผู้ตอบแบบสอบถามไปหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
- 3) แปลผลค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความพร้อม ออกมาเป็น ระดับความพร้อม โดยมีกำหนดเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยเลขคณิต ที่ใช้ในการแบ่งระดับความพร้อมดังนี้
- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความหมายว่ามีความพร้อมระดับมากที่สุด
  - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความหมายว่ามีความพร้อมระดับมาก
  - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความหมายว่ามีความพร้อมระดับปานกลาง
  - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความหมายว่ามีความพร้อมระดับน้อย
  - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความหมายว่ามีความพร้อมระดับน้อยที่สุด
- (สิน พันธุ์พินิจ 2547: 155)

4.3.3 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพร้อมในแต่ละด้านขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรดิตถ์ ในการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ และใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อนแบบ Least – Significant Different (LSD) เปรียบเทียบหาความพร้อมแต่ละด้านที่มีความแตกต่างกันดังกล่าว

4.3.4 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการรองรับการกระจายอำนาจด้านสุขภาพ ในมุมมองของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อนแบบ Least – Significant Different (LSD) เปรียบเทียบหากลุ่มตัวอย่างที่มีมุมมองต่อความพร้อมแตกต่างกัน

4.4 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการอธิบาย